

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemki nadaljuje in praznina. — Inserati do 20 petit vrtst. à Din 2, do 100 vrtst à Din 2.50, od 100 do 300 vrtst à Din 3, večji inserati petit vrtst. à Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« se izdaja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za imosmetno Din 25.—. Rokopis se ne vradijo.

URDNESTVO IN UPRAVNIK
LJUBLJANA, Knežjova ulica št. 5
Telefon: XI-22, XI-23, XI-24, XI-25 in XI-26

Pošta: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefoni XI-26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon XI-65; podružnica uprave: Kosecova ul. 2, telefon XI-190 — JESENICE: Ob klobodvoru 101. SLOVENIJSKI GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.251.

Po razgovorih v Solnogradu

V nemških krogih izjavljajo sedaj, da so bili razgovori samo informativnega značaja in da zato niso bili sprejeti nikaki konkretni sklepi, marveč so razmotrivali samo razne predloge, prepuščajoč prizadetim državam, da se same sporazumejo

Berlin, 29. jul. br. (UP). O razgovorih, ki so jih imeli zadnje dni preteklega tedna nemški državniki s predstavniki Rumunije, Bolgarije, Slovaške in poprej že Madžarske v Solnogradu in pri kancelarju Hitlerja v Berchtesgadnu, doslej ni bilo izdano nikako uradno poročilo. Po tem sklepajo v berlinskih diplomatskih krogih, da ti razgovori niso dovedli do nikakih konkretnih sklepoval, marveč so bili zgolj informativnega in posvetovalnega značaja.

Zastopnik zunanjega ministra je pa je dan sroči tujim novinarjem nekatera pojasnila, ki to domnevno potrjuje. Poudaril je, da ti razgovori niso prinesli nikakih konkretnih sklepoval, marveč da je šlo pred vsem zato, da zastopniki povabljene držav pojasnjajo svoje stališča glede načrtov, ki jih imata Nemčija in Italija za preureditev Evrope, zlasti pa evropskega jugovzhoda. Ob enem je želja Nemčije in Italije, da se istočasno poravnajo obstoječi spori in ustvarijo med južnovzhodnimi državami taktično odnosno, da bo zajamčen trajan mir. Nemčija je s temi razgovori želela dati pobudo za neposredna pogajanja med prizadetimi državami in je pripravljena v danem primeru sklicati posebno konferenco, na kateri bi prevzeli Nemčija in Italija vlogo posredovalca in razsodnika v onih zadevah, gledje katerih bi ne prišlo do neposrednega sporazuma med prizadetimi državami.

Pri teh razgovorih je bilo govora tudi o teritorialnih revizijah. Italija in Nemčija

sta že od vsega začetka zastopali mnene, da se mora tudi na jugovzhodu podreti stavba versajskega in trianonskega diktata ter ustvariti nov red, ki bo bolj pravilen. Zato sta vedno s simpatijami spremiali revizionistične zahteve Madžarske in Bolgarije in sta odločeni pomagati pri njihovi izvedbi, vendar pa se mora to zgoditi na način, ki ne bo ogrožal normalnega gospodarskega razvoja v tem delu Evrope. Ker je sedanji trenutek za tako teritorialno sprememblo neugoden, so bile dogovorno z zainteresiranimi državami vse revizije meje odgovorne do konca sedanje vojne.

Da bi se doseglo popolno pomirjenje Pordunava na Balkanu, bodo potrebne nekatere večje spremembe. Tako je bilo pri teh razgovorih nacelo vprašanje bodočega položaja Slovaške. Po obstojetem načrtu naj bi se Slovaška priključila Madžarski, in sicer tako, da bi dobila položaj docela avtonomne pokrajine, ki pa bi bila gospodarsko in politično povezana z Madžarsko. Madžarska bi moralna odstopiti Podkarpatsko Ukrajino Sovjetski umili v sovjetsko interesno področje. Od Rumunije bi dobila Madžarska za to del Transilvanije, Bolgriji pa bi morala odstopiti Rumunija del Dobrudže.

V tem okviru se bodo nadaljevala sedaj neposredna diplomatska pogajanja med prizadetimi državami, pri čemer bosta Nemčija in Italija pomagali z nasveti in s posredovanjem. Glavni cilj vse te akcije je, da se ohrani v tem delu Evrope mir.

Pri teh razgovorih je bilo govora tudi o teritorialnih revizijah. Italija in Nemčija

Zaenkrat je ostalo še vse samo pri načrtih

Oficijozni madžarski list svari pred pretiranimi nadami

Budimpešta, 29. jul. j. (DNB). Osnovna misel vseh komentatorjev, v katerih obravnavajo budimpešteški nedeljski tisk razgovore madžarske delegacije v Nemčiji, se da posneti v naslednjih stavkih: Prepirčanje, da je napočil čas, ko je treba tudi v jugovzhodni Evropi likvidirati tisti red, ki so ga tukaj ustvarile mirovne pogodbe v Versaillesu in Trianonu, je tvoril temelj dolgletnih težkih bor, ki jih je Madžarska bojevala za restavracijo pravice. Zdaj, ko je ta teza priznana in postavljena za temelj vsem bodočim razgovorom držav jugovzhoda z državami osi, je preostala madžarski javnosti samo še ena naloga, da je madžarski narod vreden dodeljene mu historične vloge.

„Primer Slovaške“

Značilno pisanje Göringovega glasila o prilagoditvi malih držav politiki osovine

Berlin, 29. jul. j. (DNB). V zvezi z razgovori slovaške delegacije v Nemčiji prinaša »Essener National Zeitung«, ki velja za glasilo maršala Göringa, od svojega posebnega dopisnika v Solnogradu nekatera podrobnosti o notranjih težavah slovaške države. Informacije o teh notranjopolitičnih težkočah Slovaške so v neposredni zvezi z vestmi, ki so prispele v soboto zvečer iz Bratislave, češ da se prizavljajo izpremembe napovedi o terminu, ki bo to izpremembe prinesel. Mir in mrok naj do kaže, da je madžarski narod vreden dodeljene mu

historične vloge.

Slovaška, ki živi v popolni politični, gospodarski in kulturni samostojnosti, ki pa se je vojaško postavila pod zaščito nemškega rajha, je v svobodnem dogovoru z Nemčijo zavzela tisti položaj, ki bo označeval v bodoče sožitje vseh narodov v Srednji Evropi. Nemčija, ki je podpornica in pospeševaljica mlade slovaške države, je s tem postavila primer, kako je treba rešiti problem sožitja med velikimi in manjimi državami.

Berlin, 29. jul. br. (Ass. Press). Pisanje vodilnega nemškega lista »Essener National Zeitung« o »slovaškem primeru« je izvalo v berlinskih diplomatskih krogih veliko pozornost. Iz tega sklepajo, kakšno vlogo in položaj je namenila Nemčija ostalim manjšim evropskim državam v primeru, da zmaga nemško-italijanski načrt za preureditev Evrope.

Berlin, 29. jul. AA. (DNB) Essener Na-

tional Zeitung objavlja danes komentar o salzburških razgovorih med slovaškimi in nemškimi zastopniki v Salzburgu. V tem komentarju pravi tudi naslednje:

Ce upoštevamo vse to, je jasno, da je stališče slovaške države do Nemčije takšno, da se Slovaški dajejo možnosti rešiti na zelo lahek način vse težave, ki bi utegnile nastati, tako da te težave ne bodo pomenuje za njeno notranje razpoloženje niti v primeru z vprašanjem zunanjega politike. To stališče popolnoma zaupanja slovaške države do Nemčije omogoča, da vse težave, ki bi nastale, reši na način, ki samo potrjuje dobre odnose med njo in zainteresiranimi državami. Ni vroma, da vse mednarodno odnosi te države zanimalo politične odnose med Nemčijo in Slovaško, zlasti kar se tice individualnosti slovaške države. Slovaška, ki učiva popolno gospodarsko, kulturno in politično neodvisnost in s tem v svedi tudi vojaško neodvisnost, naravnou pod-

okriljem Nemčije in v popolnem sodelovanju z njo, je izvedla številne reforme, ki dajejo slovaški državi poseben položaj glede popolnega sodelovanja pri dogajanjih v Srednji Evropi.

Londonske informacije

London, 29. jul. br. (Reuter). Londonski tisk je posvetil precejšnjo pozornost

zadnjim diplomatskim dogodkom, ki so bili v zvezi s teritorialnimi revizijami na jugovzhodni Evropi. V diplomatskih in političnih krogih mislijo, da je na konferencah med nemškimi državniki z državniki iz Madžarske, Rumunije, Bolgarije in Slovaške obo glovo o teritorialnih spremembah in da je prišlo glede tega do definitične rešitve spornih vprašanj, toda samo formalno. Nemčija hoče uresničiti skupno z Italijo dogovore in sklep seje po končani žetvi v Rumuniji, Madžarski in

Bolgarti. V nemških vodilnih krogih so namreč prepričani, da bo dotedaj vojna z Anglijo že zaključena.

Slovaški problem

Curih, 28. jul. z. Kar se tiče razgovorov nemških in slovaških državnikov, pripomembajo današnja »Neue zürcher Zeitung«, da niso v nikaki zvezi z razgovori, ki so jih imeli rumunski in bolgarski državniki v Solnogradu in Berchtesgadnu. Sicer je tudi Slovaška postavila svoja revizionska zahteve, toda zaenkrat se ta problem sploh ni načel. V zvezi z današnjimi razgovorji v Fuschlu in Bergelu omenjajo nemški politični krogovi pogodbo o nemški zaščiti nad Slovaško, ki naj bi se eventualno ojačala. Poleg tega pa so postala aktualna tudi nekaj gospodarska vprašanja, ki naj bi se ventilarila prilik obiska pri Hitlerju in Ribbentropu.

Gigurtu in Manoilescu poročata kralju

London, 29. julija br. (Reuter). Rumunski kralj Karol je danes zjutraj takoj po prihodu v Bukarešto sprejel predsednika vlade Gigurta in zunanjega ministra Manoileasca. Poročala sta kralju o svojih razgovorih v Solnogradu.

Nemci zopet napovedujejo skorajšnji napad na Anglijo

Vedno obveznejši letalski napadi zadnjih dni predstavljajo poskusne operacije za splošni napad — Italijanske napovedi — Nenadno ustavljen civilni promet v Franciji

Bern, 29. jul. j. (SDA). Z merodajnih nemških krogov poročajo, da je treba v kratkem računati z znatno poostrovitjo nemških zračnih napadov na Anglijo. Tudi

časopisje napovedujejo, da so sedanj množestvni napadi na britansko otočje samo uvod v mnogo širše zasnovane akcije, ki se pripravljajo. Tako n. pr. piše Kriegk v »Montagu«, da se v Angliji navzrici vladnim zatrjevanjem, da angleško letalstvo popolnoma obvlada nemške zračne napade, opaža čedalje večje vznemirjenje, ker ni mogoče več prikriti, da prodriajo nemška letala zmerom globje nad ozemlje Velike Britanije ter da so izgube angleškega letalstva v obrambi proti nemškim akcijam od dneva do dneva večje. Utajiti tudi ni mogoče dejstva, da znašajo zadnji čas izgube v angleškem trgovinskim brodovju mnogo več, kakor pa v obdobju najbolj intenzivne podmorniške vojne v letu 1917. Prav tako v Angliji ni mogoče prikriti dejstva, da je postal položaj Nemčije za zračne napade na Anglijo ter za podmorniške akcije proti angleškemu brodovju izredno ugoden, odkar so bila v to svrhu urejena posebna letalska in pomorska oporišča na bivši belgijski in francoski obali po Rokavskem prelivu. Zaradi te utrditev nemških napadnih oporišč, da je treba računati, da se bodo v najkrajšem času letalski in podmorniški napadi proti Veliki Britaniji, v veliki meri poostrijali.

Vlthy, 28. jul. z. Nemške okupacijske oblasti so dali ob 5. nemadžem prepovedale sicerne civilni promet na cestah in železnicah v zasedeni in nezasedeni Franciji. V Moulouu so pričeli zadrževati vse begunci, ki so se vrátili z železnicu proti severu v svojo ozo domovino. Med njimi je tudi na tisoče bančnih uradnikov, ki so jih Nemci sami pozvali, naj se vrnejo v Pariz, da bi se čimprej obnovilo poslovanje bank in zavarovalnic.

Tukajšnji politični krogovi so gleda na ta nemški ukrep mnene, da so Nemci pričeli s poslednjimi pripravami za veliko ofenzivo proti Angliji.

Milan, 28. jul. z. »Popolo di Italia« razpravlja danes o veliki ofenzivi proti Veliki Britaniji. List naglaša, da se bo pričela na več frontah na več nadomino. Računači je treba predvsem z nemško invazijo v Veliko Britanijo, ki naj bi jo pripravili množestveni letalski napadi na angleške ladje in postojanke na obali. Istočasno naj bi se pričela tudi velikopomemska akcija v Sredozemlju z pomočjo italijanske vojne mornarice in letalstva. Končno naj bi se sprostile ofenzive tudi na kopnem v Afriki in sicer proti Angleški Somaliji, Keniji in Sudanu.

Italijani e angleških grezljah

Rim, 29. jul. (Stefani). Diplomatski sodelnik agencije Stefani ostro zavrača predlog angleškega tiska, naj bi angleška zračna sila pričela ostro napadalo akcijo na italijanska mesta in industrijska središča. Sodelnik naglaša, da se je angleška zračna sila danes normalno udejstvovala samo tako, da je bombardirala nezadnjem prelivstvo v Palestini, arabskem Hadramautu ter raznih drugih deželih Afrike in Azije. Ako pa bi angleško letalstvo hotelo sedaj potisnuti tudi na padalne poletje nad Italijo, potem moremo

naglašiti, da takci poleti ne bodo ostali nezakonani. Italijanska zračna sila je dobesed bombaridala edinole angleška pomorska in letalska oporišča v Sredozemskem morju ter vojaške objekte v Keniji, Sudangu, na področju Adene itd. Od teh točk ni daleč do raznih važnih angleških mest. Za vsako italijansko mesto, ki bi bilo kakor

koli zadeto od angleških bomb, bodo takoj izvršene represalije na ta način, da bodo bombardirana razna važna angleška središča. V vseh Italijanskih sredin pianeti sovrašča do Anglie in grožnje angleškega tiska lahko samo še botj razplante to sovrašča.

Velika letalska bitka nad angleško obalo

Spopadlo se je v veliki višini 170 loveev in bombnikov — Sestreljenih je bilo samo 7 letal

London, 29. jul. (Reuter). V številni devetnajstki letal, ki so bila v nedeljo sestreljena v okviru številnih napadov na angleške obale, znaša celotno število vseh vrst nemških letal, ki so bila sestreljena v zadnjih štirih dneh, 45 aparativ. Petorica izmed včeraj sestreljenih letal je pričela velikemu nemškemu letalskemu redu, ki je očitno pripravil presenetljiv napad naake valo zelo važne angleške vojaške cilje. Angleška protiletalska služba je namreč odkrila veliko skupino nemških letal, ki se je posrečilo v izredno veliki višini prilejeti nad angleško ozemlje. Se preden pa je ta skupina letal mogla prilejeti svojo akcijo, so jo napadla angleška borbenega letala, da ji zapro pot še globje v Anglijo. Prišlo je do silne letalske bitke, v kateri je sestreljeno na obeli straneh približno 170 borbenih letal, lovev in bombnikov. V tem spopadu je bilo sestreljenih 5 nemških aparativ, dočim so znašeli angleške izgube le dve lovski letali.

Nova nemška taktika

London, 29. jul. j. (Reuter). Poročevalski urad angleškega letalskega ministra je singti objavil pojasnilo, v katerem pravi, da so Nemci pričeli s svojimi letalskimi napadnimi na Anglijo uporabljati novo taktiko, od katere si obetajo zmanjšanje doseganja izredno velikih izgub, ki so jih imeli v teku teh napadov. V svojih letalskih napadih na Anglijo uporabljajo novi taktični napad, ki je sicer doseganje zmanjšanje izredno velikih izgub, ki so jih imeli v teku teh napadov. V svojih letalskih napadih na angleške obale ter na angleške transportne ladje v soboto in nedeljo so Nemci posiljali v boj letala tipa Messerschmitt 109, ki so bila konstruirana prav za prav kot borbeni, ne pa kot bombni letala. Ta letala sicer ne morejo nositi tako velikega bremena bomb, kakor navadni bombniki, zato so dokaj hitrejša, okretni in na obrambo bolj oborožena. Kakor kažejo izkušnje v sestreljenem številu in neštevilnih napadih, se nova nemška napadna taktika ni posebno obnesla. Skupno z letali, ki so bila razen v soboto in nedeljo sestreljena tudi je v treh prejšnjih dneh, so angleška lovaka letala tipa Spitfire in Hurricane sestreljila vsega skupaj najmanj 31 Messerschmittov 109.

Letalski napad na Južno Afriko

Starim Egipčanom so bili

pasji dnevi prazniki

Kako je nastalo ime „pasji dnevi“? — Naši pasji dnevi so ostanki staroegipčkih prazničev

V torek je prešlo sonce iz koledarskega znamenja Raka v znamenje Leva. V tem znamenju ostane do 23 avgusta in po prastarih običajih, izvirajočih še iz časov egiptovskih faraonov, se imenujejo ti dnevi »pasji dnevi«. Nazvali so jih tako zato, ker se pričenja v tem času pojavljati pred sončnim vzhodom na vzhodu najjasnejša in najlepša zvezda Velikega psa. Rimljani so imenovali to zvezdo Canicula, kar pomeni Psiček, to sozvezdje pa Canis major ali Veliki pes, dočim so ga Grki nazivali Sirius po arabskem imenu Syrus. To ime je ohranila zvezda do naših dni.

Posebno v južnih krajih in nad ekvatorjem žari ta zvezda v krasni modriki svetlobi in ni torej čuda, da so ji posvečati že prastari narodi veliko pozornost. Poleg sozvezdja Oriona je veljala tudi ta zvezda za zaščitnico vladarice stražnih zvezd ali tako zvanih dekanov. V hieroglifih se imenuje Sirius Isis Sopedet, kar pomeni Isidina zvezda, po kateri so Grki, ki so bili v temih kulturnih stikih z Egipčani, nazvali Syria z imenom Sothis. Sirius je bil posvečen veliki boginji Isidi in zato najdemo to zvezdo na vseh spomenikih, nanašajočih se na to boginjo. Stari Egipčani so določili celo heliški vzhod Syria, to se pravi čas, ko se je prvič pojavi na vzhodnem obzorju tik pred sončnim vzhodom.

Potem pa nasledujemo v zgodovini vedno znova beležke o Syriu. Po kronologu

Ginzelu je padel prej heliški vzhod Syria na 21. julij in opazovali so je bilo staro egiptovsko mesto Memphis. Iz tega pa lahko izračunamo, da je dosegel Syria leta 139 po Kristusu najvišjo točko na nebu sredi decembra na jugu in sicer opolnoma. V tem času — piše Ginzel v svoji kronologiji — se je nudil najugodnejši trenutek za njegovo opazovanje, ker se je videl Syria na nebu vso noč. Pozneje se je pomaknil čas njegovega vzhoda vedno bolj proti večernim uram, tako da so mogli njegovo vzhod v začetku januarja opazovati zvečer v mraku le težko. Do pomladnega ekvinokcija se je pomaknil njegov vzhod na opoldnički čas, zato pa na večerne ure. V maju se je videl Syria tik po sončnem zahodu. Potem pa je za nekaj časa izginil v skrinitih žarkih in je vzhajal v zahajal istočno s soncem. To je trajalo ves junij in malone ves julij. Šele 21. julija se je pojavit na vzhodnem obzorju tik pred sončnim vzhodom.

Nekaj dni po tem nebesnem pojavu se začel dvigati Nil in poplavil je daleč naokrog s svojo kalno vodo potja in travnik, prinašajoč rodovitno prst z obrežja zgornjega Nila. Od teh poplav je bila odvisna letina Egypta, kaiti voda je dobro namočila vse polje ob reki, obenem je pa nanosila manj rodovitne prsti. Zato so egipčanski svečeniki z veliko skrbjo opazovali nebo, dokler se ni pojavila na njem Isina zvezda. Čim se je to zgodilo, so razglasili po vsej

deželi, da so se pričeli prazniki, ki so jih nazivali »pasji dnevi«.

V 4. stoletju pred Kristusom je vzhajal Syria v začetku poletja, tako da je prestopil Nil bregove šele pozneje. V starih dobah egiptanske zgodovine so mogli pričakovati niski povodenj, ki je bila tako važna za polejedelstvo starega Egipta, šele potem, ko se je pojavil Syria na jutranjem nebu. V starih časih s starimi Egipčani tega pojava niso znali dobro razlagati. V vsem Egyptu je vladalo v tem času navadno lepo vreme. Čim se je pa pojavil Syria, so nastale velike poplave. V območju jezer Modrega Nila je nameře v začetku poletja vedno mnogo padavin, tako da moreno narasejo vsi potoki Nila, pogosto se pa dvigne voda tudi v jazerih samih. Preden je dosegla naslasta voda Egypt, je trajalo vedno več tednov.

Stari Egipčani so bili prepričani, da prinaša poplave Nila Syria. In v starih zapiskih stoji, da je postavila vsezeto Sothis na nebo boginja Isis kot vladarica začetka leta in darovalka dobre letine, da bi dvignila vodo v Nili in prinesla s poplavom zemlji rodovitnost. Samo ob sebi umevno je, da v poplavljeneh krajih ljudi niso mogli delati in zato so proglašili svečeniki ta čas za praznike. To je bilo približno pred 3000 leti. Od Egipčanov se je razširila proslava pasjih dñi po vsem svetu. Naši pasji dnevi so torej ostanki staroegipčanskih svečenikov z veliko skrbjo opazovali nebo, dokler se ni pojavila na njem Isina zvezda. Čim se je to zgodilo, so razglasili po vsej

Zakaj je ptičje perje pisano

Od pravih barv so na perju naših ptic samo različni odtenki žolte in rdeče, pri nekaterih tropičnih pticah pa tudi zeleno. Sodna svetloba te barve beli in ujutrije, toda ptica jih s svojim krvnim barvilom neprstano obnavlja. Zato barve nagačenih ptic kmalu oblide. Barvilo nastaja najhitreje v suhem in toplem zraku. Zato je ptice tropičnih ptic pisano in zato imajo ptice v mrlzih krajih belo perje.

Modre barve ptičje perje ne poznajo. Tisto, ki jo vidimo, nastane tako, da se svetlobni žarki odražajo v brezbarvnih celicah, napoljenih z zrakom in ležečih na rdečih celicah. Enako je s krovinkasto blestečo modrikasto, rdečkasto, viljoličasto ali zelenkasto barvo. Tudi te barve nastanejo samo tako, če se lomi svetloba v brezbarvni prevleki perja. Z barvo ptičjevega perja je nekakšno tako kakor z barvo rož. Rož je prav z brezbarvne, vseburjejo pa različne snovi, ki odražajo samo to ali ono barvo, tako da se vidi, vse drugo pa absorbira. Končno so pa vse barvile, tudi ona v ptičjem perju, same tako snovi in ves način pestri svet je v resnici brez barve.

Začetek intravenoznih injekcij

Vbrizgavati zdravila v žile, kar je zdaj že splošno v navadi, je začel baje najprej dvorni zdravnik pruskega kralja in ustavnitelj berlinskega botaničnega vrta Johann Sigismund Elsholtz. Niemu na čast je dobila ime tudi ena vrsta mete. Elsholtz je črpal znanje o utripjanju srca in krvnem obotku v živalskem telesu iz slovenske knjige Williama Harveyja, ki je izšla že leta 1628. 37 let pozneje je napisal krajsko razpravo o krvnem obotku, ki ji je na dalj zelo dolgo naslov.

Zdravnik in botanik Elsholtz je delal načrte poskuse na truplji in na živalih, preden se je odločil delati jih na živem človeku. Ker pa v njegovem času še ničesar niso vedeli o asepsi in učinku zdravil ali pa zelo malo, zlasti pa zato, ker takrat še ni bilo primernih injekcijskih brizzalk, so muščala njegova doznanja pozabili.

leta 1770 je napisal o tem Ernsting: Sicer se je da na to kirurgijo in fusorijo vsem pozabilo, ker se ni obnesla in se bili uspešni slab. Znova se je jela injekcijska metoda preizkušati, ko je uvedel Pravaz sred preteklega stoletja podkožno vbrizgavanje. Ni se pa mogla razširiti, kajti v rame, povzročene z injekcijami, je prodiralo okušenje. Prvo injekcijo v žile je napravil še 1. 1881 Landerer. Tako je ostalo pridržano še našemu stoletju aseptično vbrizgavanje zdravil v žile in zdravnik so dobili s tem važno sredstvo proti raznim boleznim.

Daniel Lesauer

Krinka — Ijubezni

Krim

— O, takoj vama povem to — čim se preselimo v salon in si prizgemo cigare. Moja hči ni vajena poslušati teh dolgočasnih pogovorov.

Gospoda sta se opravičila, sicer je bil pa obed že pri kraju. Vsi so vstali od mize. Grof de Présaches je ponudil roko hčeri svojega gostitelja.

Ko so popili še kavo, so odšli vsi v prvo nadstropje. Michelina je dejala v knjižnici gostom:

— Moj oče vas odvede v salon, da vam postreže s svojimi cigarami. Jaz se poslovim tu od vas.

— Ali vas ne bomo več videli, gospodična?

Navzlic svojemu iz dostojnosti izraženemu občuvanju so odhitali v salon, kjer so slednji lahko govorili resno.

— Kaj vi ne pojdate z njimi, Amaury?

— Ostanem raje pri vas, če dovolite to, sestrična.

— Seveda vam dovolim, to se razume. Toda bila bi vam hvaležna, če bi tega dovoljenja ne izrabili.

Cutim se zelo utrujeno.

— Če je tako, pa odidem.

151

— Pojdite za tema gospodoma.

— Motil bi jih. Moj stric ravna z menoj kakor z otrokom.

Žarek lokavosti je švignil iz Michelininih oči. Saj vendar ni bil tak otrok v markizovih očeh, kajti svojo hčer mu je hotel dati za ženo. Amaury si je pa napačno razlagal ta nasmeh.

— Rogate se mi, Michelina. Smešen se vam zdim.

— Nikakor ne, dragi moj bratanec. Moškega dela smešnega ženska koketnost. Jaz pa ne koketiram z vami — priznajte to.

— Žali bog.

— Nikar po nepotrebem ne vdihujte zaradi mene. To me tudi boli.

— Ali mi ne pustite niti malo upanja?

— Niti sence upanja, dragi moj bratanec.

— Če je tako, pa obdržim svoje upanje proti vaši volji.

— To vam prepovedujem!

— Nič za to, s tem mi upanje ne morete odvzeti.

Moralib bi me izčisti, to pa ni tako lahko.

— Kaj pa, če bi vendarle storila tako?

— Tega niste zmožni.

V tem kramljanju je bila otočnost. Michelina je poštenost nalagala odkriti vse svoje sreč pred čuštvom, ki ji je grozilo, da postane pregloboko.

— Amaury, sklicujem se na vašo rahločutnost proti vam samim. Odkrijem vam tajno, ki jo boste gotovo čutili in ki vam bo zbranilo govoriti še kdaj z menoj kakor ste pravkar govorili. Zarocena sem.

— Vi?... Zarocena!... In s kom, bože moj?

— S Hervejem de Ferneusom.

— Zakaj ni to uradno razglašeno? Zakaj ga nikoli ne vidim tu? Na kaj se čakate, da se ne omožite z njim?

— To so pa res čudna vprašanja, — je odgovorila Michelina ponosno.

— Oprostite mi, sestrična moja. V rodu Servon-

Tanisov more dekle, ki se je zaobljubilo moškemu,

oddaljiti od njega samo služba domovini, če je moran ali vojak. Ce je dekle takšno, kakršna ste vi, njenja čast ne prenese niti tega, da bi se zaroka prikrivala.

— Pri Servon-Tanisih ni navada delati porogljive opazke, — ga je zavrnila Michelina. Vem to, ker sem sama iz istega rodu. Izvolite torej govoriti odkrito, bratanec moj.

— No, torej, dam vam dober svet.

— Če bo to pojasnilo vaših besed, naj bo.

— Cuvajte skrbno zase tajno, ki ste mi jo zaupali.

— Tajno o moji zaroki?

— Da.

— Zakaj?

— Že pred dobrim letom so krožile o tem govorice

po gradu Valcoru. Ali se spominjate večerne slovenosti pri vas?...

Tistega tako sijajnega in veseljega plesa... Gostje so šepetal, ko so vas videli plesati s Hervejem de Ferneusom. Toda mnenje opazujajočih vas gostov je bilo zbegano, ko so videli, da ne pleše z vami on, temveč princ de Villingen.

To vam je prihranilo pozneje najmučnejše opazke.

— Ne razumem vas, Amaury.

— Čujte... če bi veljal Herve de Ferneuse za

vašega bodočega moža, kako bi mogli pojasnititi, da vam je obrnil hrbet od trenutka, ko se so začele težave in preglavice vašega očeta?

Michelina je tistega dne že drugič slišala ta razlog. Njena ljubezen do odsotnega je kompromitirala njenega očeta. Kako bolestna in skrivnostna je bila v resnicu ta odsotnost. Kje je bil in kaj je počel on, ki mu je bila posvetila svoje življenje? Ali bo končno mogel dvomiti o take zvestvem srcu in o prisegah, izgovorjenih na strmi morski obali, kjer sta si priznali ljubezen? Privid je znova vstal pred Michelino. Sapa ji je zastala v grlu. Potem je pa slišala svojega bratanca, kako je dejal:

— Ah, Michelina... da-li bi vas mogel zapustiti, jaz, če bi takoj srečen, da bi bil vaš zaročenec? Nikolik! Zapustiti vas v času preizkušnje?... Zapustiti vas, četudi bi vas ves svet mučil! Nikolik... Nikolik, vam pravim. Za hip so se obrnili v moji rodbini od mojega strica Valcora, moja babica vojvodinja de Servon-Tanis se je zopet pojavila v družbi potem, ko je bil njegov mandat v parlamentu potrjen. Spominjam se, da je bila z vami na tribuni med sejo, ki je sledila potem, ko je bil izvoljen vaš oče. Toda dolgo se je vpraševala, koga je privedla v našo rodbino. Če bi bili slišali njene ogrožene kriike. Jaz sem zagovarjal svojega strica vprito nje, a vendar mi je bilo to v bistvu vseeno. Tudi če bi ga bili uničili njegovi prijatelji, bi me bil našel ob svoji strani. Jaz bi bil izginil v trenutku nevarnosti, kakor je, storil Herve de Ferneuse. Ah, Michelina, kaj govorim... Saj sam več ne vem... Meša se mi...

Obmejno vinogradništvo in sadjarstvo

Vedno večje je obubožanje viničarjev in sadjarjev v severnih obmejnih krajih

Maribor, 23. julija
Pred dnevi smo objavili članek o stanju živine in krme v severnih krajih. Ta članek je izvral živahne komentarije stvarnih predlogov glede dviga živinoreje, glede realnejšega reguliranja živinskih in mesnih cen, katerih zadnje so v nadzrmerju s prvimi, dalje glede potrebe ureditve senenega trga na nakupovališču vojske ter končno glede skrajne potrebe nastopanja proti meščetarjem in prekupevalcem na živinskih, senenih in sploh vseh naših trgov. Prav o slednjem vorašanju bo še treba spregovoriti marsikatero prikro, saj izgleda, kakor da imajo meščetarji, prekupevalci i. sl. zagovorniki ali vsaj tih potrpežljive tam, kjer bi jih najmanj javnost pricaščala. Toda o tem drugič!

NASI SADONOSNIKI!

Malokatero kulturo je letosna zima prizadela tako težko, kakor sadonosnike. Izredno visoke stopnje mraza v zimi, menjava rose in dežja z naknadno ostro nastopajočim padcem topline v zgodnjem spomladanskih jutrih, ob katerih je sedno drevje prevleka kar od daleč vidna bela ledenica, skoraj neprestano hladno vremena s pogostim deževjem v spomladini in do le kratko trajajočim tednih suhega vremena nastopajoče spet pogosto deževno poletje s točo našim sadonosnikom ni nikakor streglo, marveč še z malimi izjemami uničilo to, kar je ostalo prizanešeno po zimi. Predvsem so po zimi triple spodne lege sadonosnikov, katerih najdemo tu in tam zmrzljene široke proge, često od vrožnja 20–50 m in več po pobočjih navzgor. Baš zdaj, ko je vse zdravo drevje zalito z golistinskim temnim zelenjem, se ta zmrzla drevesa s svojo rujavo do črno barvo močno odražajo — kakor žalni traki na pobočjih naših sadnih grivet. V splošnem so največ utprele plemenitejše sorte sadnega drevja. Vsička zime unileenno sadno drevje predstavlja škodo, ki gre v deset in stotisoč! In kar je neverjetno, da se ne sliši nikjer glasno o kaki javni pomoči prizadetim sadnjerejem! Občinski in sreški kmetijski odbori, kmetijska zbornica, naše javne gospodarske institucije in njih činitelji! Samo vaših par predavanj, poučnih letakov in napisanih aktov ne izda ni takoj »delovanje« ne opravičuje niti vašega obstoja! In če k temu pristejejo letosno zajčjo škodo, ki letos prevaša slično škodo vseh prejšnjih let, mora sadnjerejce po takih katastrofah zgubiti vsako vero v pravičnost in naklonjenost onih strani, ki se mu predstavljajo in bi po svojem zvaniju v resnicu morale biti njege zaščitnici!

Sem in tja je bilo najti še dokaj boljše občlenjenih sadonosnikov, splošno pa je bil nastavek pod srednji. Vendar pa je še ta redki nastavek zelo utprel vsled vsečinoma od divih viharjev spremeljanih naliivov in neviht, po katerih je pod drevjem ležalo vedno polno stresenega sadja. Tolažili smo se prvi čas, da tako trebljenje zosteja sadja niti v škodo, toda sedaj pa je pričilno iztrebljeno — vse! Sadnjerejce se obupano ozira na kulturo, ki mu že nekaj let pozira le izdatke, ki mu je pred leti tolkotrat prisikočila na pomoč v najtežjih gmotnih napadkih, a predlani malo, lani skoraj nič, letos nič, to ga tira v brezupre!

IN NASI VINOGRADI!

Enako kakor v sadonosnikih je zima paševala v vinogradih. Udarjal je s svojimi vremenškim neprilikam po njih, dalje spomlad in udarja zdaj poletje. Tudi tu so spodnje lege ali zmrznile ali oslabele. Nastavek je slab, v višjih legah tu in tam malo boljši. Zdaj pa rapidno sili na trte peronospore, ki jo izdatno množi letosno nago in z dejsem se menjajoče sočinljivo poletno vreme. Radi skromnega nastavka na eni in visoke cene bakrene galice na drugi strani, je letos nameraval naš močno prizadeti vinogradnik le dvakrat škropiti, saamo da še ohrani trtni les, od trgovat itak nima kaj pricakovati. Toda vedno naravnajoče nastopajoče peronospora ga sili škropiti vsaj trikrat, a nima galice, ker pač nima denaria! Obenem pa nastopa tudi odiij. Vinogradnik si pomaga, kakor zna in more; troši pepele, odstranjuje napadanje trsne dele itd., samo da reši, kar more — brez posebnih izdatkov, ker denaria ne zmore. Vemo, da v takih letih um, kot je letosno, marsikre priskočijo javne ustanove z izrednimi prispevki in sredstvi na pomoč! Pri nas imamo pa izjemno stanje! Ni pomoči, ni svetovalcev, prepusteni smo sami sebi, prepusteni usodi! Zatiralna sredstva se nam je navilo na cene, ki jih ne zmoremo — samo, da se lahko bogatijo razni prizovljivni mogotci! Cene našim vinom in vsem pridelkom pa nastavljajo drugi, povrh pa nas v slučajih dobrih letih puste na cedilu tako, da moramo vino ponujeti za sramotno nizke cene ali pa nam vino ostaja v kleti ter se nam često niti ne mara vzeti v slučaju neplačanih davkov na račun davčne rubeža ali pa tudi v tem slučaju — za podkritične cene.

Naše vinogradništvo je od leta do leta bolj obuboženo! V takih prilikah morajo naši vinogradi propadati in propasti, kajti že pred njimi propada vinogradnik sam! In kakšne druge kulture naj sledi vinogradom v Slovenskih goricah, ki so vendar pravčile v naši banovini in državi s svojim vinskim pridelkom? Pred leti in leti je po naših krajin predaval ob raznih prilikah možkar, ki je trdil, da bodo prilični, ko bomo morali vinski trto radi nedonošnosti izsekati ter je svetoval našajati črešnje, breske itd. Ljudje so ga hoteli napasti češ, da jih krimi s takimi glupostmi. No danes — bi mu skoraj moralati — prav — ! Povrh smu v dobi, ko so vinogradi pri nas po prenosu na amerikansko podlago dosegli svoje starost ter jih bo treba po 40 letih obstoja spet obnavljati. Tu in tam se je s tem že pričelo in minula zima je baš največ oskodovala mlade nasade v nižinah in jutranjih legah. Trte sadike (cepiljenke) niso pocenili! Kako drago pa je reguliranje, sajenje, gnjenje ter gojenje mlade trte, ki privih 4–5 letih soloh ne daje dobička, pač pa zahteva draga nekovanje, to ve le vinogradnik! Omenjam tudi to, in sicer začetje, ker sedanje prilike naravnost strašijo naše obmejne Slovenjegoricev pred zasajanjem novih vinogradov tam, kjer stari že odpovedujejo! Li mar naj tako Slovene postanejo Slovenske goline! Naj e tem razmisljajo tisti, ki prepusta naše obmejne vinogradnike, pa tudi sadjarje opisani usodi, a so poklicani na mesta, katerim gre kompetenca dviganja teh kulturnih panog!

Končno še nekaj besed o vnovčevanju sadnih in vinskih pridelkov!

Zal imamo na tem področju iste, če ne večje nedostatke kot pri vnovčevanju živine in sena, o čemur smo pisali zadnjič. Dva momenta sta prav zdaj večje važnosti: blizača se sezona dozorevanja prvega in kmalu slednjega ostalega sadja ter vidno slabo se kazajoča letosinja vinška letina. Po naših krajincih že brne avtomobili in motorji sadnih kupcev in prekupevalcev, trkajo že na vrata prvi »vpraševalci in ogledovalci — sadni meščetarji! Malo se kaže sadja, zato tem večja sila na njim. Slišimo, da bo sadje kar v začetku doseglo ceno 3–4 din. Lepa cena, a manj lepi izgled, ker je pač sadja malo. V St. Lenartu gradje sadno sušilico, najbrž s precej obsežno skladnično shrambo. To navdaja mnoge z upanjem, da se nasne več tako izkoristijo kot prejšnja leta. A kaj, ko bi take naprave imeli v vsaki župniji! Povrh je treba že zdaj organizirati informacijske postaje v vsaki občini o ceni, o vsakocasnem trganju dolo-

čenih sadnih sort, o času in kraju prevzemanja sadja itd.! Izjavljamo: Imamo sadje ne trgovalo, ki jim zaupamo in home jim že zaupali več, tem več, čim manj bodo imeli meščetarjev in prekupevalcev, namesto teh pa uredili nakup sadja iz rok sadjev, reča takoj v svoje roke — kako, o tem naj se posvetujejo v našči za to sklicani atleti skupno s producenti! Je pa za to prav zadnji čas, torej: pohitite, da bo posneje čim manj kritike in čim več dohodka nim, katerim ta v prvi vrsti gre, t. j. pri delovalcem!

Vino je običajno imelo vzoredno ceno z galico, torej sedaj bi bilo to 7 din. Koliko pa je tako srečnih vinogradnikov, ki zdaj dosežejo to ceno! Nobenega pa, ki bi tako prodal vinski most! Zdaj, ko je predvideti stabo vinski letino, sele hité vinski kupci po naših kleteh, ki so se že »pocenili izpraznile in ponujajo le 4–5 din za liter! Nujna potreba je torej, zgraditi tudi velike zadružne kleti in predčasno organizirati nakup in prodajo grozdja — seveda meščetarjev!

Maribor ima nove lahkoatletske prvake Uspelo lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo Maribora, ki ga je priredil SK Železničar

Maribor, 28. julija.

Na svojem stadionu ob Tržaški cesti je SK Železničar od petka do danes izvedel atletsko tekmovanje za prvenstvo mesta Maribora za posameznike. Na mitingu je vsega nastopilo 35 mariborskih atletov. Kljub temu, da je prireditve precej nagađalo neugodno vreme, so doseženi rezultati v splošnem le prav dobr. Po klubih je največ točk, in sicer precej več kakor oba ostala mariborska kluba, zbral Železničar, in sicer 85, medtem ko sta se morala Rapid s 33 in Maraton s 30 točkami zadovoljiti z naslednjimi mestimi.

Technični rezultati

V petek ob 18. se je miting začel z dvema disciplinama, ki sta se končali takole:

Tek 800 m: 1. Muraus (Ž) 55, 2. Badl (R) 57, 3. Serne (M) 58.2.

Troskok: 1. Zorko (Z) 12.71, 2. Metelko (Z) 12.43, 3. Serne (M) 12.

Met kladiva: 1. Gujznik (Z) 41.50, 2. Hlade (Z) 31.88, 3. Smerdel (M) 28.91.

Tek 110 m z zaprekami: 1. Lužnik (M) 18.5, 2. Gregorovič (Z) 19.3.

Skok v višino: 1. Zorko (Z) 170, 2. Lužnik (M) 170, 3. Gregorovič (Z) 165, 4. Benedičić (M) 165.

Miting se je nadaljeval in končal v današnjih dopoldanskih urah s preostalimi disciplinami kakor sledi:

Skok v daljino: 1. Zorko (Z) 6.13 (s prestopom 6.86), 2. Stranič (Z) 6.09, 3. Leban (Z) 5.97, 4. Metelko (Z) 5.66.

Skok s palico: 1. Smerdel (M) 3.30, 2. Orozsy (R) 3.21.

Tek 200 m: 1. Badl (R) 24.2, 2. Gracijanški (Z) 24.5, 3. Hrovatin (Z) 25.5.

Tek 1500 m: 1. Schmiederer (R) 4:20.4, 2. Muraus (R) 4:31.4, 3. Rabl (M) 4:55.6.

Met kopja: 1. Gregorovič (Z) 44.45, 2. Metelko (Z) 43.37, 3. Lužnik (M) 43.30.

Tek na 10.000 m: 1. Sibirec (Z) 37:22, 2. Marhelj (M) 38:24.

Stafeta 4×100 m: 1. Železničar (Hrovatin, Zorko, Stranič, Gracijanški) 46.5, 2. Rapid (Less, Fischbach, Bezjak, Badl) 47.8.

— Možu je sledila prostovoljno v smrt. Pred dnevi je umrl na posledicah srčne krize trgovac Anton Mautner iz Oplotnice. Nenadna smrt je njegovo ženo tako uzastolila, da je v hipu duševne depresije zgrabila za samokres in si pognala kroglo v srce. Bila je pri priči mrtva. Moža in ženo so položili v skupen grob.

— Meščen kopalnike v Kopališki ulici bo zaradi popravil in čiščenja od 5. do 13. avgusta t. l. zaprto.

— Mlade topole v Prešernovi ulici se sušijo. Lani so v spodnjem delu Prešernove ulice tlakovali cesto in ob tej prilici zazustila, da bo z robu hodnikov mlade topole, ki pa so očitno zmrzlike v letošnji zimi. Od 22. avgusta se jih je posušilo 10.

— S ponarejenim 500dinarskim bankovcem je hotel placiati v trafihi v Marijini ulici neki mlajši moški, ki je kupil razglejnik. Trafikantinja pa je spoznala, da je bankovce ponarejen in zahtevala od možkarja, da ji ga izroči. Neznanec pa je zgrabil za bankovce in pobegnil. Neka gospodinja, ki je bila v trafihi navzoča, je šla za moškim in oporzila na njih stražnika na Aleksandrovici cesti, ki je moža prijel. Gre za 27letnega Francia B. s Pobrežja, ki je najbrž v zvezi z zloglasnim ponarejanjem bankovcev s Pobrežja, ki ga istejo.

— Drava narašča. Zaradi silnih nivalov, ki se ponavljajo skoraj vsak dan, je zadnje dni Drava spet narašča. V poletnem času je Drava le redkokdaj tako visoka kakor letos.

— Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Alojzij Šuman, podpredsednik finančne kontrole, in Marica Godnič, učiteljica ženskih ročnih del; Avguštin Bračič, občinski delavec, in Julijana Šeneker; Ernest Breznik, tekstilni delavec, in Zofija Wute, predstavnik, Loška ulica 2; Vincenc Karba, želar, in Neža Ternar, zasebnica, od Male Nedelje; Rudolf Malek, tovarniški delavec, in Ivana Gerlič; Josip Hanzel, usnjarski pomočnik, Pobrežje, in Marija Halas, posestnica, Varaždin; Rudolf Jurša, brivski pomočnik, Stritarjeva ul. 35, in Pavla Černe, tkalka, Kratka ulica 3.

— Nočno lekarstvo službo imata tekoči teden Maverjeva lekarina pri Zamoru v Gospodski ulici 12, tel. 28-12, in Vaupotova lekarina pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22-13.

— Banovinski vinariki in sadjarški zavod v Mariboru opozarja vinogradnike, da izvršijo peto škropilje proti peronospori 30. julija t. l. Deževno vreme bo razvoj bolezni zelo pospešilo povsod tam, kjer škropilje ne bo pravilno in pravočasno izvršeno.

— Tri ukrašena kolesa in eno najdeno kolo. Tekstilnemu delavcu Ivanu Fijavžu, stanovanju na Koroški cesti 26, je izginilo 1200 din vredno kolo znamke »Kolumbia« z evd. št. 2-26881. — Izpred poslovnosti glavne pošte na Slomškovem trgu je neznan zlikovci ukradel natakarici Veri Henigmanovi z Meljske ceste št. 87 kolo znamke »Roadstar«. Kolo, ki je vredno 1300 din, ima evd. št. 2-23529. — Delavcu pri tehnični telefonski sekciji v Mariboru Otonu Lipušu pa je izpred neke gostilne na Tržaški cesti izginilo 900 din vredno kolo znamke »Puchs« z evd. št. 2-23624. — V Slovenski ulici pa so našli moško kolo z evd. št. 2-22036, ki ga dobi lastnik na polnem.

— Rabuka. V neki gostilni v Frankopanovi ulici je nastala med vinjenimi moškimi rabuka. Padale so bunke na levo in desno. Pa tudi gostilniškemu inventarju niso prizanesli in so pretepači razbili več.

— Rabuka. V neki gostilni v Frankopanovi ulici je nastala med vinjenimi moškimi rabuka. Padale so bunke na levo in desno. Pa tudi gostilniškemu inventarju niso prizanesli in so pretepači razbili več.

— Bilanca mestnega avtobusnega podjetja v Celju za leta 1939-40, izkazuje 1.625.765.52 din aktiv in ravno toliko passiv. Cisti dobitek znaša 13.710.26 din. Podjetje ima 7 avtobusov na pogon z nafto, 4 avtobuse na bencinski pogon in 1 avtobus na bencinski pogon.

— c Načava semen za oškodovanje po toči. Mestna občina bo nabavila semena za posestnike, ki so utrpljili škodo vsled toči. Finančni in gospodarski odbor mestnega sveta bosta poskrbela za zadavna sredstva in razdelila semena prizadetim posestnikom po predlogu mestnega poglavarstva.

— c Sportni prostor za hribom sv. Jožefa je dala mestna občina v zakup celjski fantovski podvezni za eno leto proti letni prizadilni 10 din.

— c Bilanca mestnega avtobusnega podjetja v Celju za leta 1939-40, izkazuje 1.625.765.52 din aktiv in ravno toliko passiv. Cisti dobitek znaša 13.710.26 din. Podjetje ima 7 avtobusov na pogon z nafto, 4 avtobuse na bencinski pogon in 1 avtobus na bencinski pogon.

— c Kupljeno: podlesek, beladona koren, žutikino in vse ostala zdravilna zelišča. Prevzemamo na mestu